

2024. gada __. _____ Saeimas Prezidija
lēmuma "Par "Deklarācijas par Saeimas sadarbību ar pilsonisko sabiedrību"
apstiprināšanu pielikumums

Deklarācija par Saeimas sadarbību ar pilsonisko sabiedrību

Uzsverot pilsoniskās sabiedrības nozīmi valsts un sabiedrības ilgtspējīgā attīstībā, kā arī to, ka aktīva, stipra un zinoša pilsoniskā sabiedrība ir demokrātiskas valsts un cilvēka drošumspējas stūrakmens, Saeima apņemas īstenot politiku mērķtiecīgam pilsoniskās sabiedrības atbalstam un iesaistīt pilsonisko sabiedrību tās darbībā. Ar pilsoniskās sabiedrības iesaisti tiek attīstīta stabila, demokrātiskās vērtībās balstīta un organizēties spējīga pilsoniskā sabiedrība, kā arī tiek veicināta sabiedrības līdzdalība tādos procesos, kas uzlabo Saeimas lēmumu pieņemšanu un paaugstina sabiedrības dzīves kvalitāti. Lai šo iesaisti īstenotu, Saeima darbojas šādos pilsoniskas sabiedrības attīstības virzienos:

- 1) rūpējas par savu atklātību un atvērtību;
- 2) veido līdzdalības iespējas, kā arī paredz mehānismus, kas motivētu izmantot šīs iespējas;
- 3) nodrošina iekļaujošu pilsonisko un sociālo dialogu;
- 4) veicina pilsoniskās sabiedrības un pilsoniskās sabiedrības organizāciju - biedrību un nodibinājumu - attīstību;
- 5) sekmē pilsoniskās sabiedrības interesēm atbilstošu tiesisko un sociālo vidi;
- 6) sekmē pilsoniskās sabiedrības spēju un kompetenci līdzdarboties politikas veidošanā, ieviešanā un īstenošanas uzraudzībā;
- 7) veicina sadarbību ar pilsonisko sabiedrību un tās organizācijām.

Pilsoniskās sabiedrības organizācijas ieņem arvien nozīmīgāku lomu valsts dzīvē – vairo savu dalībnieku skaitu, piesaista finansējumu, spēj ietekmēt nacionāla līmeņa politiskās un likumdošanas norises, un veicina būtiskas sociālās un apkārtējās vides pārmaiņas, kā arī atbildīgas, aktīvas un saliedētas sabiedrības veidošanos. Savukārt pilsoniskās sabiedrības organizācijas, it īpaši tās, kuras sadarbojas ar Saeimu un piedalās likumdošanas darbā, apņemas atbildīgi izmantot šīs pilnvaras, ieviešot organizāciju darbībā augstus standartus, tai skaitā izstrādājot un īstenojot pašregulācijas mehānismus, kuru neatņemama sastāvdaļa ir atbildība un caurskatāmība. Tāpat organizācijas tiecas savā darbībā ieviest un ievērot labas pārvaldības un ētikas principus, tādējādi sekmējot izvirzīto mērķu sasniegšanu un kopīgās vērtībās balstītas darba kultūras veidošanos, vienlaikus vairojot sabiedrības uzticēšanos, kā arī sekmējot tās ilgtspēju.

1. Deklarācijas mērķis:

Deklarācijas mērķis ir nodrošināt pilsoniskās sabiedrības attīstību Latvijā un uzlabot Saeimas un pilsoniskās sabiedrības sadarbību, balstoties uz savstarpēju izpratni, cieņu un atbalstu, kā arī stiprinot pilsoniskās sabiedrības nozīmi demokrātiskas valsts un cilvēku drošumspējas attīstībā.

2. Deklarācijas īstenošanas principi:

1) Pilsoniskās sabiedrības attīstība.

Saeima, īstenojot mērķtiecīgu pilsoniskās sabiedrības atbalsta politiku un iesaistot pilsonisko sabiedrību tās darbībā, nodrošina to, ka Latvijā ir stabila, demokrātiskās vērtībās balstīta un organizēties spējīga pilsoniskā sabiedrība un kvalitatīva sabiedrības

līdzdalība, kas veicina labāku lēmumu pieņemšanu un sabiedrības dzīves kvalitātes paaugstināšanos.

2) Dialogs ar pilsonisko sabiedrību.

Lēmumu pieņēmēju un pilsoniskās sabiedrības dialogu nodrošina pieejamas Saeimas komisiju sēdes un proaktīva konsultēšanās par politikas iniciatīvām, vienlaikus ievērojot dialoga pušu un to viedokļu dažādību un līdzvērtību.

3) Sadarbība ar pilsonisko sabiedrību.

Saeima organizācijas vērtē kā līdzvērtīgu partneri un atzīst, ka to līdzdalība dod būtisku ieguldījumu likumu ierosināšanas, sagatavošanas un izvērtēšanas procesos, kuros tiek izmantota pilsoniskās sabiedrības ekspertīze, tādējādi paaugstinot pieņemto likumu kvalitāti un sabiedrības līdzatbildību.

4) Saeimas atklātība un atvērtība.

Atklātība un caurredzamība Saeimas darbībā un sadarbībā ar pilsonisko sabiedrību tiek nodrošināta, pamatā informējot pilsonisko sabiedrību par savu darbību un pilsoniskajai sabiedrībai pieejamiem līdzdarbības mehānismiem.

3. Saeima atzīst par nepieciešamu:

- 1) Veicināt pilsoniskās sabiedrības attīstībai un stiprināšanai nepieciešamo tiesisko un sociālo vidi, tai skaitā iespējami labvēlīgu finanšu un budžeta politiku.
- 2) Veicināt pilsoniskās sabiedrības iesaisti lēmumu pieņemšanā un kopīgi ar organizācijām attīstīt to līdzdalības mehānismus, it īpaši pilsonisko dialogu.
- 3) Veicināt Saeimas un tās komisiju atvērtību un sadarbību ar pilsonisko sabiedrību.

4. Lai īstenotu šīs deklarācijas ievadā un 1. 2. un 3. punktā noteikto, Saeimas Prezidijs nolemj:

- 1) Veicināt pilsonisko dialogu, nodrošinot viedokļu dažādību.
- 2) Regulāri vērtēt Saeimas un pilsoniskās sabiedrības sadarbību un sekmēt organizāciju iesaisti Saeimas komisijās notiekošajos likumu sagatavošanas procesos normatīvajos aktos noteiktā kārtībā.
- 3) Nodrošināt katrā Saeimas komisijā (izņemot Nacionālās drošības komisiju) koordinātoru sadarbībai ar pilsonisko sabiedrību.
- 4) Pēc iespējas nodrošināt pilsoniskajai sabiedrībai viegli pieejamu un saprotamu informāciju par Saeimas un tās komisiju darbu, kā arī likumdošanas procesu.
- 5) Izveidot sadarbības grupu, kuras sastāvā ir Saeimas Prezidija locekļi un pieci pilsoniskās sabiedrības organizāciju (biedrību un nodibinājumu) locekļi un kura vada un koordinē Saeimas un pilsoniskās sabiedrības sadarbību, apkopo un izskata ieteikumus šīs sadarbības uzlabošanai, pilsoniskās sabiedrības attīstīšanai un līdzdalības veicināšanai, paredzot, ka:

- sadarbības grupa ne retāk kā reizi gadā rīko Saeimas un pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvju forumu, kurā apspriežas par Saeimai un pilsoniskajai sabiedrībai aktuāliem tematiem, izvērtē līdzšinējās sadarbības rezultātus, kā arī nosaka turpmākās sadarbības jautājumus;
- sadarbības grupa ne retāk kā reizi gadā rīko Saeimas nozaru komisiju un pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvju tikšanos;
- sadarbības grupa ne retāk kā reizi ceturksnī organizē sadarbības grupas sēdi;

- četrus sadarbības grupas pilsoniskās sabiedrības organizāciju (biedrību un nodibinājumu) locekļus reizi divos gados ievēl šajā deklarācijā minētajā forumā (Sadarbības grupas pilsoniskās sabiedrības organizāciju (biedrību un nodibinājumu) locekļu noteiktajā kārtībā), savukārt viens pastāvīgais pārstāvis ir no biedrības “Latvijas Pilsoniskā alianse”. Saeimas Sabiedrisko attiecību birojs nodrošina tam nepieciešamo administratīvo atbalstu;
- sadarbības grupas sēdes sasauc, sēžu darba kārtību nosaka un sēdes vada Saeimas Prezidija deleģēts tā loceklis, bet viņa prombūtnes laikā – iepriekš sasauktās sēdes vada vietnieks, kas ir sadarbības grupā pārstāvēto pilsoniskās sabiedrības organizāciju izvirzīts sadarbības grupas loceklis;
- sadarbības grupas sekretariāta funkcijas nodrošina Saeimas Sabiedrisko attiecību birojs.